



Innlandet  
fylkeskommune

# Informasjon om ny Integreringslov

Status for arbeidet innenfor ansvarsområdene  
videregående opplæring og karriereveiledning

# Innhold

1. Bakgrunn.....	2
2. Fylkeskommunens ansvar etter lov og forskrift .....	3
3. Karriereveiledning .....	5
4. Videregående opplæring .....	6
5. Veien videre.....	9

Redaksjon: [Navn]

Design og produksjon: [Firma, Firma] Foto: [Firma, navn]

# 1. Bakgrunn

Den nye integreringsloven ble vedtatt i Stortinget i oktober 2020, og loven med tilhørende forskrift tredde i kraft 01.01.2021. Målgruppen er flyktninger som får opphold og er ankommet Norge etter 01.01.2021. For de som har fått opphold før 01.01.2021 er det dagens introduksjonslov som gjelder.

Med bakgrunn i at loven og integreringsforskriften nylig er vedtatt, så vil det være behov for å etablere løsninger som både klargjør forvaltning mellom de ulike aktørene i loven, samt hvordan fylkeskommunene skal løse oppgavene som følge av lov og forskrift. Aktuelle aktører som det må samarbeides med er på både nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Antall flyktninger som kommer til Norge har vært lav de siste par årene, og regjeringen viderefører den restriktive linjen for 2021. Det innebærer at andelen personer som omfattes av ny lov, og skal bosettes i Innlandet er lav (se tall lenger ned). Det gir mindre trykk i å svare opp den enkeltes lovmessige rettigheter, men også tid til å systematisere det fylkeskommunale tilbudet, og formalisere det framtidige kommunale og regionale samarbeidet.

I IFK arbeider vi nå med vårt virkemiddelapparat, særlig relatert til tilbudet i videregående opplæring (vgo), er hjemlet i opplæringsloven. I tillegg må samarbeid og samordning av virkemidler med nevnte aktører formaliseres. 2021 blir implementeringens år, hvor vi i samarbeid må gå opp de framtidige linjene.

I dette notatet ønsker vi å informere om status for vårt arbeid særlig innenfor ansvarsområdene videregående opplæring og karriereveiledning.

## 2. Fylkeskommunens ansvar etter lov og forskrift

Fylkeskommunen er ansvarlig for det regionale integreringsarbeidet. Fylkeskommunen skal utarbeide planer for kvalifisering av innvandrere.

Fylkeskommunen skal *anbefale* hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket.

Fylkeskommunen skal *sørge for tilbud* om karriereveiledning etter § 11 og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltagere som går *fulltid* i videregående opplæring etter § 30.

### Fylkeskommunens ansvar innen videregående opplæring og betydning for framtidig bosetting

Fylkeskommunen skal anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket. Anbefalingen skal ta utgangspunkt i anmodningstall (antall flyktninger som skal bosettes) fra Nasjonalt utvalg. Fylkeskommunen skal i sin anbefaling også legge vekt på regionale planer for kvalifisering av innvandrere, hvilke opplæringstilbud som finnes, herunder videregående opplæring for ungdom, innføringstilbud, kombinasjonsklasser og fag- og yrkesopplæring for voksne, samt kunnskap om det lokale arbeidsmarkedet og avstander til sentrale tilbud.

Flyktningene skal kompetansekartlegges før bosetting. IMDi, som fordeler flyktninger til den enkelte kommune, har som mål at bosetting skal være «treffsikker». Dette betyr at den enkelte bosettingsklare flyktning skal bosettes i en kommune der kvalifisering, utdanningstilbud og arbeidsmarked passer godt til flyktningens behov og forutsetninger. Denne koblingen skal bidra til høyere sysselsetting blant nyankomne flyktninger. Det er derfor viktig at fylket har en tilbudsstruktur som gjør at våre kommuner er attraktive bosettingskommuner. Integreringsloven tydeliggjør dette, og evnen til å kvalifisere flyktninger til utdanning og arbeid vil påvirke innlandets framtidige andel flyktninger.

Sammensetningen av hvem som kommer er usikker, og det er derfor vanskelig å forutsi hvor mange som skal ha tilbud om videregående opplæring. Anmodning for Innlandet i 2021 er 336 flyktninger, fordelt på følgende regioner:

- Fjellregionen: 31
- Gjøvikregionen: 66
- Hadelandsregionen (kun Gran): 15
- Hamarregionen: 71
- Kongsvingerregionen: 34
- Lillehammerregionen: 34
- Midt-Gudbrandsdalen: 20
- Nord-Gudbrandsdalen: 20
- Sør-Østerdalen: 25
- Valdresregionen: 20

## Fylkestingets regionale føringer for bosettingsarbeidet

Fylkestinget har behandlet sak om anmodning om bosetting av flyktninger i Innlandet. I sitt vedtak ber de IMDi om å vektlegge blant annet følgende hensyn:

- Fylkestinget synes det er positivt at mange kommuner ønsker å ta imot flere flyktninger enn det IMDi anmoder om. Dette er positivt med tanke på Innlandsstrategiens mål om befolkningsvekst i fylket.
- Fylkestinget mener det er viktig å sikre framtidig kommunal beredskap, og å gi kommuner og regioner forutsigbarhet og mulighet til å benytte kompetanse de har opparbeidet seg over år. Fylkestinget understreker at man må sikre en god geografisk fordeling av anmodninger mellom de ulike regionene i Innlandet fylkeskommune.
- Fylkestinget mener at det må tas hensyn til at flere av innlandskommunene signaliserer en større kapasitet til å bosette enn det de nasjonale anmodningstallene tilsier, og at kommunene må gis forutsigbare rammer for arbeidet med bosetting, integrering og inkludering som sikrer at man ikke bygger ned kompetanse og mottaksapparat.
- Fylkestinget mener at det må tas hensyn til at små kommuner og lokalsamfunn med evne til å bosette færre enn minimumsanmodningen har kapasitet til å bosette flyktninger, og at dette er særlig viktig i regioner som samarbeider om interkommunale tjenester knyttet til bosetting og inkludering. Fylkestinget mener det er viktig å opprettholde bosetting i kommuner som ønsker det og har kapasitet også når behovet er lavt.

### 3. Karriereveiledning

Fylkeskommunen skal *sørge for* karriereveiledning av nybosatte flyktninger som deltar i kommunenes introduksjonsprogram, i tillegg til karriereveiledningsretten som tilbys alle øvrige innbyggere. Karriereveiledningen skal foregå så tett på bosettingstidspunktet (i kommunen) som mulig, før kommunalt vedtak om introprogram og minimum innen tre mnd. etter bosetting.

Det er ulike tilganger og rettigheter knyttet til ulike informasjonssystemer som VIGO, NIR, IMDinett, kommunale systemer som Visma, etc. I implementeringsfasen må derfor kommunene synliggjøre hvilken introdeltaker som har *rett og* plikt for karriereveiledning. Hvordan dette rent praktisk skal gjennomføres kommer vi tilbake til i nær framtid.

Innlandet har satset på karriereveiledning siden de første fylkesvise karrieresenterne ble opprettet ti år tilbake, og er karrierefaglig og geografisk godt skodd. Vi ønsker å bygge videre på erfaringene vi har fått gjennom prosjektet *karriereveiledning for nyankomne flyktninger* i samarbeid med flere av innlandskommunene, og kompetansehevingen vi nå gjennomfører ved universitetet i Sørøst-Norge, rettet mot målgruppen.

Nettverkene rundt minoritetsspråklige blir viktige i tiden fremover, og gjennom samarbeid og samskapning skal vi få til et godt tilbud til nyankomne innvandrere, og i arbeidet med implementering av ny lov. Det gode trekantsamarbeidet mellom programrådgiverne i introduksjonsprogrammene, veilederne i NAV og karriereveilederne i IFK er viktig for at målgruppen skal lykkes på veien til utdanning og arbeid. Det nye standardelementet i introduksjonsprogrammet *Livsmestring* (som også finnes i læreplanene), samt det reviderte G27 rundskrivet (lanseres 15. januar), er eksempler på felles omdreiningspunkter i karriereveiledningsarbeidet.

# 4. Videregående opplæring

## Ungdom i videregående opplæring

For deltakere i Introduksjonsprogrammet som ikke har videregående skole fra før, og som er under 25 år, skal fullført videregående opplæring som hovedregel være målet. Det å fullføre videregående opplæring er krevende for de som har lite/ingen skolebakgrunn fra før. Rettighetene til videregående opplæring er regulert av Opplæringslova §§ 3-1 for ungdom og 4A-3 for voksne.

Fylkeskommunens ansvar etter integreringsloven er for de som går fulltid i videregående opplæring.

### **Inntak til videregående opplæring for ungdom**

Inntak til videregående opplæring for ungdom er en gang årlig. Det reguleres av opplæringslova § 3-1 og forskrift til opplæringslova kapittel 6. Søknadsfristen for minoritetsspråklige som nylig er kommet til Norge er 1. februar. Ved inntak til videregående skole har ungdomsrettssøkere rett til et av tre søkte utdanningsprogram, men ikke inntak på en bestemt skole.

Vilkår for inntak i videregående opplæring er fullført grunnskole fra hjemlandet tilsvarende 9-årig norsk grunnskole og gyldig oppholdstillatelse. Det er ingen krav til norskkunnskaper for et inntak til videregående opplæring. Men en elev som ikke har engelsk på sitt grunnskolevitnemål fra hjemlandet har ikke vitnemål tilsvarende norsk grunnskole.

Fylkeskommunen oppfordres i Prop. 89 L Integreringsloven til å styrke rettighetene til nyankomne innvandrere som bosettes etter søknadsfrist. Både forskrift til Opplæringslova § 6-8 og lokal inntaksforskrift for Innlandet fylkeskommune sier at søknader som er mottatt etter søknadsfrist skal behandles så langt det er mulig.

Dersom en elev bosettes så sent at et inntak til videregående opplæring ikke er mulig før neste års inntak, har kommunen ansvaret for å gi denne ungdommen opplæring i norsk og samfunnskunnskap inntil eleven er fulltids elev i videregående opplæring.

### **Opplæringen skal gis etter opplæringslova**

Fylkeskommunens oppgave blir å gi undervisning i norsk og samfunnskunnskap etter opplæringslova. Elevene har rett til særskilt språkopplæring i norsk, læreplan i norsk for språklige minoriteter og til spesialundervisning.

Elever som går i videregående opplæring skal ha som mål å bestå faget norsk (karakteren 2 eller bedre).

Fylkeskommunen skal utlevere opplysninger til kommunene om fravær for elever i videregående opplæring jf. integreringsforskriften § 59.

## Kompetansekrav til lærere

Lærere i videregående skole som underviser etter Opplæringslova får ingen nye krav til kompetanse som følge av Integreringsloven. Til kommunene stilles det derimot nye krav til lærere som underviser etter Integreringsloven. Der er det et krav om formell pedagogisk utdanning og minimum 30 studiepoeng i faget norsk som andrespråk for lærere.

## Voksne i videregående opplæring

Ny integreringslov legger opp til at flere skal ha fullført videregående skole som sitt slutt mål. Rettighetene til voksne følger fortsatt av Opplæringslova fortrinnsvis § 4A-3 (videregående for voksne), men voksne kan også søke ungdomsopplæringen etter Opplæringslova § 3-1. I ungdomsopplæringa kan voksne tas inn på ledige plasser etter elever med ungdomsrett (jf. Forskrift til opplæringslova § 6-14).

Det vil ikke nødvendigvis bli opprettet nye tilbud til voksne som skal ha fullført videregående skole som sitt slutt mål etter ny integreringslov. Voksne er henvist til å søke tilbud via Karriere Oppland og Senter for voksnes læring (ingen søknadsfrist), og eventuelt å søke ungdomsopplæringen (inntak en gang årlig) der det er aktuelt.

Voksne som gis opplæring etter § 4A-3 er regnet som deltakere, og tilbudet skal tilpasses den enkelte voksne. I opplæringstilbud som er spesielt tilpasset den voksne, har deltakeren derfor ikke rettigheter som for eksempel særskilt språkopplæring eller spesialundervisning.

### Litt om voksenrett i ungdomsopplæringen

Voksenretten er gjeldende fra og med det året en fyller 25 år. For å få et inntak i ungdomsutdanningen er det en forutsetning at søker har fullført tilsvarende 9-årig norsk grunnskole (se info over), har vitnemål grunnskole for voksne, eller har realkompetansevurdering. Med grunnskolevitnemål for voksne er det krav om standpunktkarakter og gjennomført eksamen.

Voksne som tas inn i ungdomsopplæringen, får elevstatus etter § 3-1 i Opplæringslova, og har dermed også rett til spesialundervisning og særskilt språkopplæring. De har ikke rett til utvidet tid/utvidet rett fordi den rettigheten er knyttet til ungdomsretten. Disse vil heller ikke lenger ha rett til realkompetansevurdering etter § 4A-3. Voksne har derimot fullføringsrett på opplæringsløpet de har startet på. Det er her viktig å skille på fullføringsrett og det å ha bestått fag. Det er mengden opplæring som er gitt som sier noe om en har fullført videregående opplæring, og ikke antall beståtte fag.

## Inntak til kombinasjonsklasser

I Innlandet fylkeskommune finnes det i dag kombinasjonsklassetilbud på Hamar katedralskole, Lillehammer, Elverum-, Nord-Østerdal- og Øvrebyen videregående skoler. Kombinasjonsklassetilbudet er et ikke-lovpålagt tilbud. For skoleåret 2021/2022 utlyses også kombinasjonsklassetilbud ved Raufoss videregående skole. Tilbudet innebærer mer grunnskoleopplæring for de som har behov for det (jf. Opplæringslova § 4-A1, andre ledd)

Antallet plasser og finansiering av tilbudet bygger på avtaler med nærliggende kommuner og fylkeskommunen. Dersom det ikke er opprettet avtaler om kombinasjonsklasse-tilbud, er det kommunens ansvar å tilby grunnskole til elever som ikke har grunnskole fra før. (jf. Opplæringslova § 4-A1, første ledd). Disse kommunene kan også avtale å kjøpe plasser i eksisterende kombinasjonsklasser.

Inntak til kombinasjonsklassetilbudene er hovedsakelig en gang årlig, med søknadsfrist 1.februar. Men det gis løpende inntak gjennom året dersom det er ledige plasser.

Opplæringen gis etter opplæringslova § 4A – grunnskole for voksne. Fylkeskommunen skal gi tilbud om norsk og samfunnskunnskap etter opplæringslova til elever i fulltid på videregående. Siden elever kan ha rett til mer grunnskole tolker vi det slik at denne opplæringen også kan gis i kombinasjonsklassen.

## Tilskuddsmidler

Det vil komme tilskuddsmidler for tilrettelegging av opplæring i norsk og samfunnskunnskap for de som går fulltid i videregående opplæring etter Opplæringslova. Eventuelle behov for å dele tilskudd mellom kommune og fylkeskommune vil komme i et eget rundskriv fra sentral myndighet om tilskuddsordningen.

Fylkeskommunen har også fått overført flere oppgaver og midler som følge av regionreformen. I dag får fylkeskommunen midler til videregående opplæring gjennom rammetilskuddet. Det foreslås også at det overføres midler for å gi særskilt språkopplæring til personer som går i videregående opplæring som del av introduksjonsprogrammet.

## 5. Veien videre

Som det går fram av dette notatet er det et langt lerret som skal blekes for alle aktører og tjenesteleverandører som berøres av den nye integreringsloven. I påvente av intern forankring og satsinger, samt formalisering av samarbeidsavtaler, vil det ta noe tid å få de endelige rammene på plass.

For IFK sin del pågår det en intern utredning om framtidig organisering av voksnes læring, hvor også karriereveiledning inngår. Det endelige resultatet av utredningen vil bli politisk behandlet våren 2021, og vil si noe om hvor og hvordan voksenopplæringstilbudet skal gis.

Det vedtatte fylkesbudsjettet for 2021-2024 innebar en satsing på voksenopplæring, og der igjennom desentraliserte opplæringstilbud. Vedtaket, kombinert med de pågående modulforsøkene (<https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/modulforsoket/>), gjør at videregående opplæring for personer over 25 år fortsatt står sterkt i Innlandet.



**Innlandet**  
fylkeskommune